

Sjónarmið

Abortlógin og javnstöðulóg

Mær er komið fyrri oyráð, at í samgöngu, sum slitaði nú áðrenn hon var byrjað, hövdu Miðflokkurinn og Kristiligi fólkaflokkurinn sett sum treyt fyrri at vera við í samgöngu, at:

1. Antún skuldi javnstöðulógin avtakast, ella
2. abortlógávan skuldi broytast til tað, hon var áður, og sum hevði við sær, at gentur/konur aftur skuldu leita sær til útlandið, tá tær ynsktu abort gjörða undir tryggum korum.

Tað undrar kanska ikki, at ein stórr partur av politikarum okkara í tí taktiska spælinum um samgöngusamráðingar uttan stórvægis hóvasták gongur slíkum treytum á mæti. Tíverri er tað ivaleyst so, at eins avgerandi tað er fyrri nevndu smáflokkar, at fáa slíkt sum abortlógávan herða og javnstöðulógina avtikna, eins lítlan ans hevur restin av politikarum okkara fyrri slíkum kvinnupolitiskum málum. Dupultmoralur og líkasæla hond í hond.

Hetta eru mál, sum burturav hava týðning fyrri lív kvinnunnar:

abortlógin, tí tað er kvinnan og ikki maðurin, sum leggur kropp og sál til, men tá undir ótryggum og lívshótandi umstøðum, umframt at hon verður revsað fyrri hesa sína gerð, sum hon neyvan hevur valt at gera til stuttleika.

Abort undir slíkum umstøðum er veruleikin í einum og hvørjum samfelag, sum kriminaliserar og bannar abort. Hetta kundi eisini aftur verið veruleiki í

Føroyum, um ikki so var, at problemidið bleiv eksporterað til útlandið. Tey í útlandinum kunnu taka støðu til og loysa spurningin fyrri okkum, vit kunnu sova víðari og tey, sum føla trongd til tað, fáa enná høvi til at breggja sær av, at í

Føroyum er abort ikki loyvd.

Líkasæla og dupultmoralur trívist væl í Føroyum. Eg hugsi betur enn í okkara grannalondum. Tørvur okkum sjálvsálit og dirivi? Hvi hoyrist lítið og onki frá prestum o.ø., nú tær fundamentalistisku røddirnar eru blivnar so harðmæltar.

Hvussu við abortspurninginum t.d. Hvussu hevði hesin spurningur verið loystur, um nú onki útland var at útflyta problemidið til, og vit sostatt sjálvi máttu loysa henda knútin. Tí ein knútur er tað. Hvat vigar tyngri: at eitt fáar mánaðar gamalt fostur verður týnt av læknaðum ella at kvinnan setir lív og heilsu í váða ólógliga til tess at gera tað sama. Og tá hava vit als ikki umrøtt lívlikindini hjá barninum.

Hesin spurningur eigur at verða svaraður. Men verður tað sjáldan, tí hann druknar í rundanumtosi um, hvat eigur at gerast til tess at fyrbyggja, at kvinnur koma í hesa støðu.

Tær, sum kortini koma í hesa støðu, skulu hjálpaðast, verður sagt, og børn

ini skulu hjálpaðast. So kunnu vit ikki bjóða meir, men so hava vit eisini gjørt hvat vit kunnu. Um onkur er sum kortini ynskir abort, so er tað ikki okkara problem meir, tí vit góðtaka ikki abort. Vit skilja ikki, at nakar velur ta loysnina »at týna lív«. Tað er okkurt galið við teimum, sum ynska abort. Har má liggja okkurt annað aftanfyrri. Er hatta ikki júst ein hóskandi straffur fyrri ein skeivan atburð. Sjálggjort er vælgiort. Punktum.

Tað tykist sum ongin veruliga torir at sita sína áskoðan. Er tað av ótta fyrri at koma sær illa fyrri sjálvur í hesum lítla samfelag? Men vist er, at líkasæla kann vera vandamikil og frá søguni eru dømir um fylgjur, tá ov seint verður talað at av teimum røttu á rætta stað.

Sjálvi eri eg so karvandi troyst av hesum fólkunum, sum við bíbliuni í hond letst at vita, hvat er best fyrri menniskjuna.

Og ikki minst harmiligt haldi eg tað er, tá tað gamla kneibið verður

brúkt, at ein samfelagsbólkur við bíbliuni fær manipulerað ein annan samfelagsbólk til at trúgva, at okkurt er best fyrri viðkomandi, hóast tað ikki er tað.

Eg hugsi í hesum førinum sjálvandi um tær kvinnur, sum uttan kanska at hava hugsað støðuna um fosturtøku gjølliga ígjøgnum, loypa beint í føvningin á teimum mannligu prædikantunum og meina tað sama sum teir. Tað er ikki vist, at tað, sum teir mannligu prædikantarnir meina um fosturtøku er tað rætta, kanska er hetta bert ein løtt loysn hjá teimum. Teir kenna í hvussu er ikki sviðan av fosturtøku uppá sín kropp og hava uttan iva ikki gjørt sær so ógvuliga grundigar hugsanir um hetta kvinnu-problemið.

Javnstöðulógin er bara fjas - og so grina vit øll ein forklaðan látur. Men leggið til merkis, at líka lítið henda lóg hevur at týða »hon er óneyðug - vit hava javnrætt«, líka átroðkandi og um lívið at gera var tað, at forða fyrri at nevnda lóg kom í gildi. Ein kann siga sær sjálvum, her er býr meiri undir. Hvat tað er, kann ein hvør gera sær sínar hugsanir um.

Eg loyvi mær at enda við einum beinleiðis fyrspurningi til løgtingskvinnurnar Lisbeth L. Petersen og Mariu Olsen, hóast eg væl veit, at spurningurin eins væl kann setast teimum mannligu politikarunum: Er tað rætt, sum eg byrjaði við at skriva, at Miðfl./Kristl. fl. settu sum treyt fyrri samgöngu, at antún skuldi javnstöðulógin avtakast ella abortlógin broytast?

Um, so er, hví settu tit ikki hælarnar í og søgdu kortane?

Eg havi sæð samgönguskjalið og har stóð beinleiðis at lesa, at tann ávís greinin í abortlóginu skuldi broytast, og so stóð hvussu orðaljóðið skuldi vera.

Hetta hevði verið eitt stórt afturstig fyrri kvinnurnar, og tað er óskiljandi fyrri mær og uttan iva øðrum eisini, at tit undirskrivaðu hetta.

Tit kundu lættliga noktað. Hetta vóru tvey ógvuliga konkret mál, sum ikki kostaðu pening yvirhøvur. Tá hugsað verður um tað ping pong, sum annars fer fram um líkt og ólíkt, mátti verið lætt at sagt kortane.

Turið Debes Hentze

BBC

Hósdagur 15. sept.

- 0.15 World Service News
- 0.25 World Business Report
- 1.00-5.00 World Service News every full hour
- 1.25 Newsnight
- 2.25 World Business Report
- 3.25 Newsnight
- 4.25 Computing for the less terrified 4.7
- 5.25 Zoo 2000 6.8
- 6.00 Business Breakfast
- 7.00 Breakfast News
- 9.05 Model World: »Model Yacht«
- 9.30 Star Memories: »Sue Pollard« 9.10
- 10.00-12.00 News from London
- 10.05 Home thoughts from abroad 4.5
- 10.35 Golf Dunhill Masters
- 12.05 Big Day out: »Lincoln«
- 12.55 World Weather
- 13.00 One O'Clock News
- 13.30 Ways of seeing 4.4
- 14.00 World Service News
- 14.30 Golf - Dunhill Masters
- 17.30 Turnabout
- 17.55 World Weather
- 18.00 Six O'Clock News
- 18.30 Sounds of the Seventies: »The Clothes I love to wear« 1.10
- 19.00 Keeping up Appearances 1.7
- 19.30 Eastenders
- 20.00 Chel 2.7
- 20.30 The Real McCoy 6.6
- 21.00 A Fatal Inversion 2.3
- 22.00 World Service News
- 22.30 World Business Report
- 23.00 World Service News
- 23.30 Newsnight

Friggjadagur 16. sept.

- 0.15 Golf Highlights
- 1.00-5.00 World Service News every full hour
- 1.25 Newsnight
- 2.25 World Business Report
- 3.25 Newsnight
- 4.25 Top Gear
- 5.25 Paramedics: »Daytime« 1.7
- 6.00 Business Breakfast
- 7.00 Breakfast News
- 9.05 Model World: »Model Powerboats«
- 9.30 Star Memories: »Esther Rantzen« 7.10
- 10.00-12.00 News from London
- 10.05 Home thoughts from abroad 5.5
- 10.35 Golf - Dunhill Masters
- 12.05 Big Day out
- 12.55 World Weather
- 13.00 One O'Clock News

EuroSport

Hósdagur 15. sept.

- 7.30 Step Aerobics
- 8.00 Equestrianism
- 9.00 Synchronized Swimming
- 10.00 Dancing
- 11.00 Formula One
- 12.00 Swimming
- 13.00 Snooker
- 14.30 Cycling - live
- 15.30 Cycling - live
- 16.30 EuroFun
- 17.30 Superbike
- 18.30 EuroSportNews
- 19.00 Wrestling
- 20.00 Fight Sports
- 21.00 Football
- 23.00 Boxing
- 0.00 EuroSportNews
- 0.30 Libug

Friggjadagur 16. sept.

- 7.30 Step Aerobics
- 8.00 Triathlon
- 9.00 EuroFun
- 10.00 Motors Magazine
- 11.00 Football

TV3

Hósdagur 15. sept.

- 9.15 Matine: Singer, not the Song
- 11.35 Soap

- 12.05 Tveir brøður
- 13.00 Touch of Love
- 13.05 Djóralæknin
- 14.05 Summer Bay
- 14.35 Magnum
- 15.30 Power Rangers
- 16.00 Barnalotan
- 16.55 Tibindi
- 17.00 Knight Rider
- 17.55 Tibindi
- 18.00 Grannar
- 18.30 Summer Bay
- 19.00 In the Heat of the Night
- 19.55 Tibindi

- 20.00 Eftirlýstur
 - 21.00 Kvinnene på taket
 - 22.00 Tibindi
 - 22.05 Playboy
 - 22.35 Føtbóltur - Champions League
 - 23.05 Golfrevyen
 - 23.35 Buck and the Preacher
- Amerikanskur western frá 1972. Buck var einaleið sersjantur í norðurstátsherinum, men aftan á borgarakrigið fór hann úr herinum. Nú skal hann hjálpa leyslatnum trælum vestur. Buck og kona hansara, Ruth, hjálpa tað, tey kunnu, men nógv forðar teimum. Millum tey, ið flutt verða, er ein leyslatn trælur, sum fyrr var hjá einum hvítum presti, og hesin er óður eftir pengum... Leikarar eru m.a. Sidney Poitier og Harry Belafonte.

Sjónvarp Føroya

Hósdagur 15. sept.

- 18.55 Bamsi og kjúli
- 19.20 Nei, álvararót
- 20.00 Dagur og vika
- 20.35 Fólkatingsvalið - formansorðskiftið
- 22.20 Túsund æfir tankar 3.6
- 23.20 Libugt

Útvarp Føroya

Fastar sendingar

- gerandisdagur:
- 07.15 Tibindi
- 07.17 Morgunlestur
- 07.30 Tibindi
- 07.33 Summarmorgun
- 08.00 Tibindi
- 08.05 Tónleikur
- 08.00 Tibindi
- 09.05 Morgunlestur
- 09.15 Dagsins tónar
- 10.00 Tibindi
- 10.05 Fimlekatalan
- 10.10 Lurtarnir og vit/ Máltráburin
- 11.00 Tibindi
- 11.30 Undir dagurba
- 12.00 Tibindi
- 12.01 Miðdagstónleikur
- 12.15 Veðurtíðindi, skrá og valti
- 12.20 Tibindi og leingjerbi
- 12.35 Dagurabátónleikur
- 13.00 Veðurtíðindi
-
- 17.00 Tibindi
- 18.25 Veðurtíðindi og skrá
- 18.30 Tibindi
- 20.00 Tibindi

Hósdagur 15. sept.

- 9.30 Gospelstónar - Alexandur Samuelsen leggur til rættis
- 11.01 Tey ungu (e)
- 17.05 Summarljóð
- 18.00 Barn veija lög
- 19.00 Politisk valsending: »Sjálvstýrisflokkurin hevur orbið«
- 19.30 Knassi - 12 partur

Friggjadagur 16. sept.

- 9.30 Knassi - 12 partur (e)